

Zkoušky a pokušení

Hošťálková 14. 1. 2018

Písně: 638, 438, 470, 686, 489

Čtení z Písma: Žalm 39, 5 - 8; ep. Jakubova 1, 1 - 15

Text kázání: ep. Jakubova 1, 2 - 3. 14

Milí bratři a sestry,

tak, jak o tom píše apoštol Jakub, naše víra je v tomto světě neustále vystavena dvojímu nebezpečí: na jedné straně je podrobována mnohým **zkouškám** - dostávají se k nám z různých stran; na straně druhé se necháváme přitahovat nejrůznějším **pokušením**. Nejčastěji tomu je tak, že to obojí působí současně - stojíme pod tíhou zkoušek a přitažlivých pokušení zároveň. Kdo se pak může divit, že to je s naší vírou všelijaké, že různě klesáme i troskotáme? Tu poslední jiskřičku víry v člověku často uhasí všelijaké životní těžkosti a bolesti. A největší pokušení je v tom, že člověk má za to, že když v něm tato jiskřička víry uhasne, že si svou životní situaci spíše usnadní - bude ušetřen zbytečných starostí. Všichni máme blízko k uvěření pokušení, že naše víra nám život jenom komplikuje a je na nás vidět, jak „*snadní jsme my k zmožení*“, zpíváme ve známé písni Martina Luthera „Hrad přepevný jest Pán Bůh náš“.

Je-li tomu tak, pak to první, co nás tu napadne, je otázka: Když je naše víra tak vratká a nepevná proč na nás tedy Pán Bůh dopouští ty nejrůznější zkoušky a provádí nás těžkými údobími života? Proč nás všeho toho neušetří? Stejně otázky jako my dnes si, kladli křesťané dávno před námi. Od samého počátku je trápilo, že podmínky pro víru člověka jsou na tomto světě tak nepříznivé, někdy až nepřátelské. Zkoušky a protivenství mnohé lidi ze života víry vykolejí a odradí je od poslušnosti a následování Krista. Proč by vlastně člověk měl pro víru trpět, snášet příkoří a odpor okolí?

Apoštol Jakub zaměřil své slovo právě do tohoto ovzduší tísně a pochybností a navzdory všem pochybnostem volá: „**Mějte z toho jen radost, moji bratří, když na vás přichází rozličné zkoušky.**“ Možná si pomyslíme: O čem to tady Jakub vlastně mluví? To je nějaká divná radost! Ale on tu přesto o radosti mluví. O radosti, která tady prostě je i v nejčernějších dnech a největších obtížích. I v takových situacích, kdy se lidé obvykle trápí a uzavírají do sebe, nebo zas zanevrou na celý svět i ty, kteří jim takový životní úděl připravili; nebo jsou plni hněvu a nemají daleko k pomstychtivosti. Křesťan má být tomu všemu vzdálen; vzdálen všemu stýskání a naříkání, vzdálen vší nenávisti a touhy po pomstě. V těžkostech života a zkouškách nemá vidět jenom všechno zlé, otravné a nepříjemné. I toto těžké má přijmout s vyrovnanou myslí, bez zatrpklosti, a dokonce - radostně.

Zkoušky, ty mohou být a bývají skutečně různé. I nebeský Otec si své lidi zkouší a prověřuje. Teprve v nouzi a tísní se ukáže, co v každém člověku je a jak doopravdy to se svou vírou myslí. V tísní a nouzi přizná každý svou barvu. Víra člověka, to přece také někdy mohou být jen pěkná a strojená slova, třeba i plná statečnosti a odhodlání. Jindy je víra plná zbožného citu a vroucího zanícení. A zas jindy může

víra být jen projevem zvyku nebo odpovědnosti a povinnosti k rodinné tradici. Ovšem v ohni zkoušky všechno, co není ryzím zlatem shoří.

I dnešní doba je takovou zkouškou lidské víry. Každého z nás, tam kde stojíme, si Pán Bůh prověřuje, jestli nezklameme, jestli jej nezradíme a nezapřeme, jestli se za něj nebudeme stydět, jestli zůstaneme stát věrně a poslušně na jeho straně. Neoprávněnost a povrchnost je naším největším nepřítelem. Proti této povrchnosti stojíme mnohdy úplně bezradní. Bojíme se napomenout, abychom neztratili ty, kteří ještě nejsou - podle našeho mínění - ztraceni. Trpíme mezi sebou různý hřích a raději k němu mlčíme, aby se lidé nepohoršili, neurazili a neodešli. Bojíme se dělat ve svých řadách pořádek, a tak se tohoto díla ujímá Pán Bůh sám a prohání nás ohněm zkoušek tak jako zlatník prožene ohněm zlatou rudu.

A apoštol Jakub tu každému z nás vzkazuje: „*Když se v takovém tlaku zkoušek octnete, pak se nebojte ani nestrachujte, naopak se radujte, vždyť zkoušky víry v nás působí **vytrvalost, pevnost a nezdolnost.***“ Třebaže se nám to nemusí zdát, apoštol tu má pravdu. Pouze taková vyzkoušená víra, osvědčená v největších nebezpečích a nejtěžších nesnázích života, je vírou pravou a opravdovou. Taková víra skutečně něco znamená. Takovou víru nakonec musí respektovat a respektují i největší nepřátelé a musí s ní počítat.

Všichni velcí lidé víry a velcí Boží svědkové byli velikými a nezapomenutelnými právě proto, že podstoupili velké zkoušky víry. Kolikrát Pán Bůh zkoušel Abrahama, který bývá nazýván Otcem věřících? Abraham odchází ze svého domova, opouští své rozvětvené příbuzenské vztahy, vydává se kamsi do neznáma a na počátku této cesty nemá nic víc než Boží slib. Odchází z jistoty a jde do nejistoty. A pak jeho víru Pán Bůh zkoušel tím, že si dával na čas s naplněním zaslíbení, které mu na počátku jeho strastiplné cesty dal. Jak velkou zkouškou víry pro něj muselo být, když měl vztáhnout meč na svého jediného syna? A kdybychom procházeli celou Bibli od samého počátku až do konce, našli bychom tam množství nejrůznějších zkoušek, kterými museli Boží lidé procházet. Právě v nich se jejich víra tříbila, rostla a mohutněla, upevňovala se a zocelovala, nebo také selhávala, upadala a zklamávala, protože tento tlak neunesla, prokazovala se jako povrchní, neoprávněná a neupřímná.

Z textu slyšíme: Nebojte se zkoušek ani vy, nechtějte se jim za každou cenu vyhnout, vždyť Bůh je v nich s námi, smíme jimi procházet ve spolehnutí se na něj a se vši opravdovostí srdce. Bůh, náš nebeský Otec, se nespokojuje pouze s naším vyznáním, jen s našimi sliby a ujišťováním, chce po nás, abychom to dokázali také činem. Jako se učitel ve škole nemůže spokojit pouze s ujištěním žáků, že si své povinnosti plní řádně a svědomitě, ale musí je stále zkoušet, podobně zkouší ve škole života Pán Bůh nás. A to, jak v této zkoušce obstaráme, je také příkladem, silou a povzbuzením jiným. Přes věrnost svých svědků, ukazuje Bůh i lidem nevěřícím, co je to víra, ukazuje jim na jejich pevnost a nezdolnost. Z takové zkoušky pak my sami vycházíme silnější, než jací jsme do ní šli. To je to, z čeho se máme radovat, třebaže pro mnohé a zvláště pro ty, kteří věří jen povrchně se taková zkouška může stát úskalím, na kterém ztroskotají.

A apoštol Jakub ještě zmíní úskalí druhé, kterým je **pokušení**, pokušení v tom pravém slova smyslu. „**Každý, kdo je v pokušení, je sváděn a váben svou vlastní žádostivostí.**“ Pokušení je vlastně také zkouška, většinou se ale nevyznačuje násilím, které by na člověka dopadlo, ale svodem. A ten je lákavý, strhující a slibující nevýslovné věci a nevypravitelné zážitky. A pak příčinou takového svodu jsme my sami, naše tužby a žádosti. Zkoušky, ty nám jsou přichystány bez našeho přičinění a

proti našemu přání a naší vůli. Ale pokušení se vydáváme sami. Dobrovolně mu jdeme vstříc a očekáváme tu něco příjemného, zisk pro sebe. Prohráváme-li a propadáme ve zkouškách, můžeme si stěžovat, bránit se a svalovat vinu na někoho jiného, nebo třeba na poměry a nejrůznější životní okolnosti. Když však podlehneme pokušení, tu můžeme vždy naříkat jen sami na sebe. Nikdo nás přece nenutil, cestou pokušení jsme se vydali sami.

To tedy znamená, že nebezpečí pro naši víru se skrývá také v nás samotných. Malujeme si často všecko jinak, než jak to nakonec dopadá, jsme jako posedlí rozmanitou vidinou svého štěstí a prospěchu. Ale pak to velmi často skončí podle slov apoštola: býváme oklamáni a zklamáni. Kde člověk ještě nedovede v zápase pokušení přemáhat, ten v sobě nosí ještě víru nedostatečnou a nepřipravenou na zápas s pokušením. Kde člověk ještě nedovede ukáznit sama sebe a v tomto smyslu nad sebou vládnout, tam se stává hříčkou svých vlastních žádostí a vášní - „**takový člověk ať si ani nemyslí, že od Pána něco dostane**“, poví Jakub.

Víru máme, bratři a sestry, nejen k tomu, abychom odolali a obstáli ve všech zkouškách, které na nás dopadají zvenčí, ale i k tomu, abychom dovedli odolávat všemu, co se před nás staví a co se nám nabízí v podobě falešných vidin a představ o životě, falešných cílů i prostředků k nim. Nebezpečí naší víře tedy nehrozí jen zvnějšku a od druhých lidí, toto nebezpečí je také v nás samotných; sami sobě často býváme největšími nepřáteli, sami sobě se často stáváme strůjci největších neštěstí a životních zklamání.

Kdo ale dovede vítězit i nad sebou samým, nad svým vlastním srdcem se všemi jeho žádostmi a nepřebornými touhami a choutkami, ten je člověkem blahoslaveným. A pak platí Jakubovo a Pán Bůh nám dej, ať to platí také o nás: „**Blahoslavený člověk, který obstojí ve zkoušce; když se osvědčí, dostane vavříin života, jež Pán zaslíbil těm, kdo ho milují.**“

Amen.